

การใช้และความต้องการใช้ทรัพยากรห้องสมุดของผู้ใช้ห้องสมุดบริติชเคาน์ซิล

นางสาวนิภา ชินพงษ์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
พ.ศ. 2532
ISBN 974-576-127-3
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

015765

110303170

THE USE OF AND NEED FOR LIBRARY RESOURCES
AT THE BRITISH COUNCIL LIBRARY

Miss. Nipa Chinpongse

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts
Department of Library Science
Graduate School
Chulalongkorn University

1989

ISBN 974-576-127-3

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การใช้และความต้องการใช้ทรัพยากรห้องสมุดของผู้ใช้ห้องสมุด
บริติชเคาน์ซิล

โดย

นางสาวนิภา ชินพงษ์

ภาควิชา

บรรณารักษศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นงลักษณ์ ไม่น่ายกิจ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร. ถาวร วัชรวิทย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์อัมพร ทีชะระ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นงลักษณ์ ไม่น่ายกิจ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์สุนทรี หังสสุต)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์กลุ่มจิตต์ ปลายเวช)

นิภา ชินพงษ์ : การใช้และความต้องการใช้ทรัพยากรห้องสมุดของผู้ใช้ห้องสมุดบริติช-
เคาน์ซิล (THE USE OF AND NEED FOR LIBRARY RESOURCES AT THE BRITISH
COUNCIL LIBRARY) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.นงลักษณ์ ไม่น่ายกิจ, 135 หน้า

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการใช้ห้องสมุดของผู้ใช้ ศึกษาการใช้และความ
ต้องการใช้ทรัพยากรของห้องสมุดในด้านประ เภทและตาม เนื้อหาสาขาวิชาของผู้ใช้ห้องสมุดบริติช เคาน์ซิล

ผลการวิจัยสรุปได้ว่าผู้ใช้ห้องสมุดเป็นหญิงมากกว่าชาย อายุระหว่าง 21-25 ปี มากที่สุด
ซึ่งเป็นผู้กำลังศึกษามากกว่าผู้ทำงาน สำหรับผู้กำลังศึกษาส่วนมากกำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี
และผู้ทำงานส่วนมากจบการศึกษาระดับปริญญาตรี โดยประกอบอาชีพเป็นลูกจ้าง รับจ้าง และ
พนักงานของบริษัทมากที่สุด วัตถุประสงค์ในการใช้ห้องสมุดคือเพื่อใช้หนังสือวิชาการและยืมหนังสือไป
อ่านที่บ้าน ผู้ใช้มาใช้ห้องสมุดสัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง โดยเฉพาะมาใช้ช่วงเย็น 16.00-19.00 น.
มากที่สุด

ประเภทของทรัพยากรที่ต้องการใช้ในระดับมากคือ วัสดุทัศนวัสดุที่เป็น เทปฝึกภาษา วีดีโอเทป
และหนังสือวิชาการ เนื่องจากผู้ใช้ห้องสมุดต้องการที่จะปรับปรุงฝึกฝนตนเองในด้านภาษาอังกฤษ ดังนั้น
ภาษาศาสตร์ (ภาษาอังกฤษการ เรียนการสอนและการฝึกภาษา) เป็นเนื้อหาสาขาวิชาที่ผู้ใช้มีความ
ต้องการในระดับมาก

ผู้ใช้ต้องการให้เพิ่มจำนวนหนังสือพิมพ์ วารสาร นิตยสาร และหนังสือวิชาการในสาขาวิชา
ภาษาอังกฤษ การจัดการธุรกิจ คอมพิวเตอร์ วิทยาศาสตร์ ฟิสิกส์ เคมี วิศวกรรม และวิชาความรู้
ทั่ว ๆ ไป และวิชาการทางด้านสังคมศาสตร์ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ประยุกต์ ภูมิศาสตร์และ
ประวัติศาสตร์ และหนังสือนวนิยายเล่มใหม่ ๆ

นอกจากนี้ผู้ใช้ต้องการให้ขยายห้องสมุด เพิ่มจำนวนที่นั่งห้อง เทป ที่นั่งสำหรับชมวีดีโอ และ
ที่นั่งสำหรับอ่านหนังสือ รวมทั้งปรับปรุงระเบียบการให้ยืม เทปและวีดีโอกลับบ้านได้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา บรรณารักษศาสตร์
สาขาวิชา บรรณารักษศาสตร์
ปีการศึกษา 2531

ลายมือชื่อนิติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา student librarian

NIPA CHINPONGSE : THE USE OF AND NEED FOR LIBRARY RESOURCES AT THE
BRITISH COUNCIL LIBRARY. THESIS ADVISOR :
ASST. PROF. NONGLAK MINAIKIT, Ph. D. 135 p.

The purposes of this research are to study the pattern of library use, the habits of the users and their needs for resources in the British Council Library.

It was concluded that the majority of the users are female, age between 21 and 25 years old, studying at undergraduate level, or graduates who work in companies. The purposes for coming to the library are to use text books and to borrow them. They usually visit 2 or 3 times a week especially in the evenings from 1600 to 1900 hours.

The types of resources demanded by the users are tape cassettes for practising speaking English, video tapes and text books. The users generally wish to improve their English language proficiency, thus the most popular subject is English language. The users recommended that the library should increase the number volumes of newspapers, periodicals and text books about English language, Business Studies, Computer Science, Pure Sciences, Engineering, general knowledge in Social Sciences, Mathematics, Applied Science, Geography, History and modern fictions.

In addition they would like the library to expand the seating capacity for reading, watching video and listening to tape cassettes. A review of the methods for borrowing tapes and video tapes would also be much appreciated.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา บรรณารักษศาสตร์
สาขาวิชา บรรณารักษศาสตร์
ปีการศึกษา 2531

ลายมือชื่อนิติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร. นงลักษณ์ ไม่นายกิจ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งให้คำแนะนำและข้อคิดเห็น
ต่าง ๆ ของการวิจัยมาด้วยดีตลอด จึงขอกราบขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบคุณ รองศาสตราจารย์อัมพร ทีชะระ รองศาสตราจารย์สุนทร
หังสสุต และรองศาสตราจารย์กล่อมจิตต์ พลายเวช ที่กรุณาสละเวลาเป็นกรรมการ
สอบวิทยานิพนธ์

ท้ายสุดนี้ขอขอบคุณ คุณประวิณ สันติวัฒนา คุณนิตา ชินพงษ์ พี่น้องและเพื่อน ๆ
ผู้ให้กำลังใจมาโดยตลอด ซึ่งทำให้การวิจัยสำเร็จได้ด้วยดี

นิภา ชินพงษ์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญแผนภูมิ	ฎ
บทที่	
1. บทนำ	1
ความเป็นมาของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
แนวเหตุผล	3
วิธีดำเนินการวิจัย	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
2. ห้องสมุดบริติชเคาน์ซิล	5
ประวัติความเป็นมา	5
วัตถุประสงค์ของห้องสมุด	5
การบริหารงาน	6
งบประมาณ และรายได้	6
บุคลากร	7
อาคารและการจัดเก็บทรัพยากร	7
การจัดหาทรัพยากรและการจัดหมู่หนังสือ	7
ประเภทของทรัพยากร	8
เวลาเปิดทำการ	8

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
บริการของห้องสมุด	9
งานวิจัยที่เกี่ยวกับห้องสมุดบริติชเคาน์ซิลในประเทศต่าง ๆ ...	10
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	13
3. วิธีดำเนินการวิจัย	19
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	19
การทดสอบแบบสอบถาม	19
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	20
การเก็บรวบรวมข้อมูล	21
การวิเคราะห์ข้อมูล	21
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	23
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	89
บรรณานุกรม	114
ภาคผนวก	118
ประวัติผู้เขียน.....	135

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ และเพศ	24
2	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอาชีพ	25
3	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามของผู้กำลังศึกษาจำแนกตามระดับการศึกษา...	25
4	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามของผู้ทำงานจำแนกตามอาชีพ	26
5	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามของผู้ทำงานจำแนกตามระดับการศึกษา สูงสุดที่จบ	27
6	วัตถุประสงค์ในการใช้ห้องสมุดของผู้ใช้	28
7	เปรียบเทียบวัตถุประสงค์ในการมาใช้ห้องสมุดของผู้ใช้	29
8	เปรียบเทียบวัตถุประสงค์ในการมาใช้ห้องสมุดของผู้ใช้แบ่งตามเพศ	30
9	เปรียบเทียบความถี่ ในการมาใช้ห้องสมุดของผู้ใช้	31
10	เปรียบเทียบความถี่ ในการมาใช้ห้องสมุดของผู้ที่กำลังศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา	33
11	เปรียบเทียบความถี่ ในการมาใช้ห้องสมุดของผู้ทำงาน จำแนกตามอาชีพ	35
12	เปรียบเทียบช่วงเวลาในการมาใช้ห้องสมุดของผู้ใช้.....	36

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
13	เปรียบเทียบช่วงเวลาในการมาใช้ห้องสมุดของผู้กำลังศึกษาจำแนกตามระดับการศึกษา	38
14	เปรียบเทียบช่วงเวลาในการมาใช้ห้องสมุดของผู้ทำงานจำแนกตามอาชีพ	40
15	การใช้ทรัพยากรของผู้ใช้จำแนกตามประเภทของทรัพยากร	42
16	เปรียบเทียบการใช้ทรัพยากรห้องสมุดจำแนกตามประเภทของผู้ใช้ ...	43
17	เปรียบเทียบในการใช้ทรัพยากรของผู้กำลังศึกษาจำแนกตามประเภทของทรัพยากร	45
18	เปรียบเทียบการใช้ทรัพยากรของผู้ทำงานจำแนกตามประเภทของทรัพยากร	47
19	เปรียบเทียบการใช้ทรัพยากรของผู้ทำงาน โดยจำแนกตามระดับการศึกษาที่จบและจำแนกตามประเภทของทรัพยากร	49
20	การใช้ทรัพยากรของผู้ใช้จำแนกตามเนื้อหาสาขาวิชา	50
21	เปรียบเทียบการใช้ทรัพยากรของผู้ใช้จำแนกตามเนื้อหาสาขาวิชา.....	52
22	เปรียบเทียบการใช้ทรัพยากรของผู้กำลังศึกษา จำแนกตามเนื้อหาสาขาวิชา	55
23	เปรียบเทียบการใช้ทรัพยากรของผู้ทำงาน จำแนกตามเนื้อหาสาขาวิชา.....	58

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
24	เปรียบเทียบการใช้ทรัพยากรของผู้ทำงาน โดยจำแนกตามระดับการศึกษาที่จบและจำแนกตามเนื้อหาสาขาวิชา 61
25	ความต้องการใช้ทรัพยากรของผู้ใช้จำแนกตามประเภทของทรัพยากร 64
26	เปรียบเทียบความต้องการใช้ทรัพยากรห้องสมุดของผู้ใช้จำแนกตามประเภทของทรัพยากร 65
27	เปรียบเทียบความต้องการใช้ทรัพยากรของผู้กำลังศึกษาจำแนกตามประเภทของทรัพยากร 67
28	เปรียบเทียบความต้องการใช้ทรัพยากรของผู้ทำงานจำแนกตามประเภทของทรัพยากร 69
29	เปรียบเทียบความต้องการใช้ทรัพยากรของผู้ทำงาน โดยจำแนกตามระดับการศึกษาที่จบและจำแนกตามประเภทของทรัพยากร.....71
30	ความต้องการใช้ทรัพยากรของผู้ใช้จำแนกตามเนื้อหาสาขาวิชา.....73
31	เปรียบเทียบความต้องการใช้ทรัพยากรของผู้ใช้ห้องสมุด จำแนกตามเนื้อหาสาขาวิชา75
32	เปรียบเทียบความต้องการใช้ทรัพยากรของผู้กำลังศึกษา จำแนกตามเนื้อหาสาขาวิชา78
33	เปรียบเทียบความต้องการใช้ทรัพยากรของผู้ทำงาน จำแนกตามเนื้อหาสาขาวิชา81

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่

หน้า

34	ความแตกต่างในด้านความต้องการใช้ทรัพยากรของผู้ทำงานโดย จำแนกตามระดับการศึกษาที่จบและจำแนกตามเนื้อหาสาขาวิชา	85
----	--	----

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย